

– Ապա ինչի՞ համար պետք է գայի, հեր օրհնած, – պատասխանեց նա եւ մօտեցաւ գանձապահին:

– Այդ ծերունու դէմքը ինձ ծանօթ երեւաց, – ասաց բաղեշցին նրա հեռանալուց յետոյ:

– Պետք է որ ծանօթ լինի... – պատասխանեց վաճառականը խորդաւոր ձայնով: – Դա վարպետ Փանոսն է. առաջ ներկարարի մի հասարակ գործարան ուներ, իսկ այժմ այնքան կատարելագործել է, որ իմ գործածները բոլորը այնտեղ են ներկուում:

Յաճախորդները հանգստութիւն չէին տալիս, մեկը դուրս էր գալիս, մի քանիսը մտնում էին: Գործողութիւնները իրանց կենդանի շարժման մեջն էին: Ներս մտաւ մի բարձրահասակ, հսկայատիպ պարոն, ալեխառն մօրուքով, եւ յատակի տախտակամածը թնդաց նրա ամուր ոտքերի տակ: Նա, առանց ոչ ոքին ողջունելու, կանգնեց սենեակի կենտրոնումը, աջ ձեռքը մեկնելով դէպի գլխաւոր գործակատարը, իսկ թուխ երեսը դարձնելով դէպի կրպակատերը, գոչեց որոտալից ձայնով.

– Ասացէ՛ք այդ պարոնին, եթէ միւս անգամ հակերը իր ժամանակին չհասցնի, ես բոլորը ծովը կը նետեմ:

Նա, առանց պատասխանի սպասելու, իսկոյն դուրս գնաց:

– Ճանաչեցի՞ք դրան, – ասաց վաճառականը՝ դիմելով դէպի բաղեշցին:

– Ճանաչեցի... – պատասխանեց նա: – «Բերզէն-օղլին» է... Աւանց գիւղի նաւաստին... Այդ մարդը մինչեւ վերջը մնաց անտաշ...

– Բայց շատ օրինաւոր մարդ է, գիտե՛ք, այժմ շոգենաւի ընկերութեան գլխաւոր նաւապետն է:

– Գիտեմ: Ես նրա շոգենաւով եկայ Բաղեշից:

Վաճառականը խօսքը փոխեց, հարցնելով.

– Ինձ այն ասացէք, ի՞նչ կայ ձեզ մօտ, այնտեղ, Բաղեշում:

– Յետաքրքիր ոչինչ չկայ, միայն խեղճ Յաջի-Իսաղը վախճանեցաւ:

– Միթե՞, նա պետք է բաւականին հարստութիւն թողած լինի:

– Ո՛չ այնքան, որքան կարծուում էր: Վերջին ժամանակ նա շատ ծախսեց զանազան նպատակների համար... Իսկ ինչ որ մնացել էր, նրա մի մասը կտակել է, որ այն գումարով մի դպրոց հիմնուի, որի մեջ սովորեն հայ երեխաներ, առանց կրօնի խտրութեան:

Վաճառականի դէմքի վրայ երեւաց զարմացման նման մի բան: